

Telegram from the Finnish Legation in Moscow to the Ministry for Foreign Affairs,
September 14, 1940

On September 13 I had a conversation with Commissar Molotov about the nickel affair. It was very disagreeable, as I had expected. I laid the matter before him in conformity with your telegram. Commissar Molotov replied that the sale of the output of nickel and the concession are two different things. The USSR wants the concession or a joint company. He said it depended on the Finnish Government whether or not the matter was arranged. Seeing that the Finnish Government had found it possible to allow a British-owned corporation to sell nickel to Germany, which was at war with Great Britain, it should not be impossible for the Finnish Government to arrange the concession question as well. When I emphasized the point that the government had no right to cancel the concession when the owners of the concession do not give their consent, he asked whether he was to understand the matter to mean that the Finnish Government is prepared to arrange the matter, provided a proper legal formula is found. This was possibly a hint that the USSR would be able to make arrangements with the British company. I answered that the representatives of the company had given us their final, negative answer, and that, as was known to Molotov from the company's report to the Sojuspromexport of August 17, the company has concluded an agreement with [I.G.] Farben. I remarked that Germany too had wanted the concession and been given the same answer. When I pointed out that the company was prepared to conclude a long-term contract with the USSR for 40 per cent, Commissar Molotov replied that he did not want to negotiate with the nickel company but with the Finnish Government. He stressed that the USSR attached great importance to this matter, and regarded the granting of the concession to outsiders as being counter to the interests of the USSR. He added that the concession was also in conflict with both the 1920 and the 1940 Peace Treaties, as the USSR had been granted free transit through the very area in question. I protested against this interpretation, and brought forward all possible other arguments. He repeated, what he has said before, that it was not only the nickel that was important to the USSR, but the area itself, and that only Finland and the USSR were involved in the area. It appeared to me that our conversations and agreements with Germany were not to his liking. He said that this matter also again revealed the unfriendly attitude of the Finnish Government to the USSR, declaring that one could negotiate with Germany but not with Finland. Finally he asked me to lay the matter once more before the government, again emphasizing that the USSR attaches great importance to it.

PAASIKIVI.

Source: Finland reveals her secret documents on Soviet policy, March 1940—June 1941. Doc. nr. 27. Wilfred Funk, New York 1941.

The book is a verbatim translation of the "Blue-White Book" published by the Foreign Ministry of Finland, 1941.

SÄHKE MOSKOVAN-LÄHETYSTÖLTÄ ULKOASIAINMINISTERIÖLLE 14.9.40.

Minulla oli 13.9. komissaari Molotovin kanssa nikkeli asiassa keskustelu, joka oli kovin ikävä, sellainen kuin odotin. Esitin asian teidän sähköenne 000 mukaan. Komissaari Molotov vastasi, että nikkeli tuotannon myynti ja konsessio ovat eri asioita. Neuvostoliitto haluaa konsession tai yhteisen yhtiön. Hän katsoi riippuvan Suomen hallituksesta, järjestyykö asia vai ei. Kun Suomen hallitus on katsonut voivansa sallia englantilaisten omistaman liikkeen myydä nikkeliä Saksalle, joka on sodassa Englannin kanssa, ei voi olla mahdotonta järjestää myös konsessioasiaa. Kun korostin, että hallituksella ei ole oikeutta ottaa pois konsessiota, kun konsessionomistajat eivät suostu, hän kysyi, saako ymmärtää niin, että Suomen hallitus on valmis järjestämään asian, kun juriidinen muoto löydetään. Tämä oli mahdollisesti viittaus siihen, että Neuvostoliitto voi järjestää asian englantilaisen trustin kanssa. Vastasin, että yhtiön edustajat ovat antaneet meille lopullisesti kielteisen vastauksen ja, kuten Molotovin tiedossa oli, yhtiön selostuksesta Sojuspromexportille 17 päivältä elokuuta, yhtiö oli tehnyt sopimuksen [I.G.] Farbenin kanssa. Huomautin, että Saksa myös oli halunnut konsessiota, mutta sille oli annettu sama vastaus. Huomautettuani, että yhtiö on valmis tekemään pitkäaikaisen kontrahdin Neuvostoliiton kanssa 40 prosentista, komissaari Molotov vastasi, ettei hän tahdo neuvotella nikkeliyhtiön, vaan Suomen hallituksen kanssa. Hän korosti, että Neuvostoliitto katsoo tämän asian hyvin tärkeäksi ja konsession myöntämisen vieraille olevan Neuvostoliiton intressejä vastaan. Hän lisäsi sen olevan myös sekä vuoden 1920 että vuoden 1940 rauhansopimuksia vastaan, koska Neuvostoliitolle on myönnetty vapaa kauttakulku juuri p.o. alueen kautta. Tätä tulkintaa vastaan protestoin ja muuten esitin kaiken mahdollisen, minkä voin. Hän uudisti, kuten jo ennen, että Neuvostoliitolle on tärkeitä ei vain nikkeli, vaan itse alue ja että siellä ei ole muita kuin Suomi ja Neuvostoliitto. Kävi mielestäni ilmi, että keskustelumme ja sopimuksemme Saksan kanssa eivät häntä miellytä. Hän sanoi tämänkin asian jälleen osottavan Suomen hallituksen epäystävällistä kantaa Neuvostoliittoa kohtaan lausuen, että Saksan kanssa voi neuvotella, mutta Suomen kanssa ei. Lopuksi hän kehoitti esittämään asian uudestaan hallitukselle edelleen korostaen Neuvostoliiton panevan sille suuren merkityksen.

Paasikivi.

Lähde: Ulkoasiainministeriön julkaisuja. Suomen sinivalkoinen kirja II. Dokum. n:o 27. Helsinki 1941.